

... alebo o tom, že kvóty ani „pozitívna diskriminácia“ nie sú žiadnym riešením.

BOŽIE SLOVO:

(Zjv 20, 11-15)

Čítanie zo Zjavenia sv. apoštola Jána: *Potom som videl veľký biely trón a toho, čo na ňom sedel. Pred jeho pohľadom utiekla zem i nebo a už pre ne nebolo miesta. ¹² Videl som mŕtvych, veľkých i malých; stáli pred trónom a otvorili sa knihy. Otvorila sa aj iná kniha, kniha života. A mŕtvi boli súdení z toho, čo bolo zapísané v knihách podľa ich skutkov. ¹³ More vydalo mŕtvych, čo boli v ňom, aj smrť, aj podsvetie vydali mŕtvych, čo boli v nich, a každý bol súdený podľa svojich skutkov. ¹⁴ Potom boli smrť a podsvetie zvrhnuté do ohnivého jazera. Toto je druhá smrť: ohnivý jazero. ¹⁵ A koho nenašli zapísaného v knihe života, bol zvrhnutý do ohnivého jazera. Počuli sme Božie slovo.*

KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 810, 668, 497, 490)

Dnešný obraz z Jánovho Zjavenia, kde vidíme všetkých ľudí, podľa pozemským meradiel malých i veľkých, stáť pred Trónom a v tejto chvíli sú si všetci úplne rovní a jediní, čo ich odlišuje, sú ich skutky, alebo inak, *výsledky*, ovocie, ktoré za života priniesli. Tento obraz *rovnosti* nás uvádza do posledného veľkého pápežovho „nie“:

Nie nerovnosti, ktorá plodí násilie: „Dnes sa na mnohých miestach volá po väčšej bezpečnosti. Kým však neodstránime vylúčenie a nerovnosť v spoločnosti, ako aj medzi jednotlivými národmi, nie je možné vykoreniť násilie. ... Keď spoločnosť, či už miestna, národná, alebo celosvetová, nechá jednu svoju časť na periférii, pokoj donekonečna nezachráni nejaké politické programy ani poriadkové zložky či tajné služby. Nie je to tak len preto, že nerovnosť spôsobuje násilné reakcie tých, ktorí sú vylúčení zo systému, ale najmä preto, že sociálny a ekonomický systém je nespravodlivý už pri korení. ... Mechanizmy súčasnej ekonómie podporujú rozvoj konzumu, avšak bezbrehý konzumizmus spojený s nerovnosťou dvojnásobne poškodzuje štruktúru ľudskej spoločnosti. ... Toto spôsobuje ešte väčší hnev, najmä ak tí, čo sú vylúčení, dobre vidia, ako v spoločnosti rastie rakovina, ktorou je hlboko zakorenená korupcia – vo vládoch, v podnikateľskej sfére a v inštitúciách mnohých krajín – bez ohľadu na politickú ideológiu štátnych predstaviteľov“ (EG 59-60).

Ako si tieto slová vysvetliť? Edward Bulwer-Lytton v knihe Zanoní opisuje tento krátky rozhovor: „„Rozumiem vám, nechcete pripustiť zákon všeobecnej rovnosti!“ „Zákon! Keby sa celý svet sprisahal, aby bola falosť násilne zavedená, nemohli by ju predsa urobiť zákonom. Urovnajte všetky pomery dneška a vyhladíte tým iba všetky prekážky tyranii, ktorá vznikne zajtra. Národ, ktorý dychtí po rovnosti, nie je schopný voľnosti. V celom stvorení od archanjela až k červovi, od Olympu až k kamienku, od žiariacej a dokonalej planéty až k hmlvine, ktorá sa po veky zhusťuje v pár, aby sa stala obývatelným svetom — všade je popredným zákonom prírody nerovnosť.““ Nakoniec, je to vidieť všade okolo nás. Nie sme si rovní nadaním, nie sme si rovní telesnými predpokladmi, ale nie sme si rovní ani čo sa týka vecí, ako sú domov, výchova, schopnosti rodičov, prostredie, do ktorého sme sa narodili, kultúru, ktorú sme od okolia do seba nasali. Následne si nie sme rovní vzdelaním, jeho podobou ani stupňom, spoločenským postavením, majetkom,... Všade dookola vládne skutočná *nerovnosť*. Ako v tomto svete zabezpečiť *rovnosť*? Na ako princípe a rovnosť v čom presne? Ktorá nerovnosť je dobrá a správna – a ktorá zlá a nesprávna? Ak chceme odpoveď, musíme najprv jasne rozlíšiť tri dôležité pojmy: *možnosť*, *schopnosť* a *výsledok*. A začneme od konca.

Rovnosť vo výsledkoch. O tom snívajú komunisti, o svete, kde všetci ľudia budú mať rovnako a budú si čo do majetku vo všetkom rovní – len akurát nemali poňatia o tom, ako to urobiť. Snažili sa o to cez *politický nástroj, diktatúru proletariátu* – a ako diktatúra a obľudný väzenský tábor ich svet aj dopadol. Dnes sa o podobnú rovnosť *výsledkov* usiluje Západná spoločnosť. Znovu na to ide cez rôzne formy regulácií, ktoré zákonom stanovujú napríklad, koľko percent správnych rád majú tvoriť ženy alebo iné kategórie obyvateľstva a pod. Dokonca zaviedla systémy *pozitívnej diskriminácie* skupín ľudí, ktoré vraj sú znevýhodnené – a ktorá vedie k pre zmenu *negatívnej diskriminácii* ostatných skupín ľudí. Len pre ilustráciu skúsenosť jednej dievčiny zo súčasných Spojených štátov: „*Po hnutí black lives matter tu začala byť akoby pozitívna diskriminácia napríklad do štátnych škôl deti berú podľa rasy* (“štvrti v ktorej deti bývajú”), *aby sa biele dieťa dostalo do nejakej dobrej školy tak musí mať plný počet bodov (a aj to je len určitý počet bielych detí ktoré môžu zobrať, takže nevezmú všetkých s plným počtom), ale dieťaťu s farebnou pletou stačí povedzme 70% z testu aby sa dostalo do tej istej školy / univerzity. Spoznala som dievča ktorej rodičia chodili na Stanford, ona urobila prijímacie testy na 100% ale keď išla na pohovor tam musela povedať že je lesba a na Instagram dať svoje fotky ako sa bozkáva s kamarátkou aby ju tam zobrali (kontrolovali im sociálne siete), proste musela byť niečím iná.“* Je nám jasné, že výsledkom nie je rovnosť, ale diskriminácia – osud človeka znova nezávisí od jeho schopností, ani od jeho práce, ale od toho, či má tú správnu rasu, správne pohlavie, správny gender, pochádza z tej správnej menšiny, a ak nie, tak je vytlačený na okraj. *Rovnosť vo výsledkoch* teda naozaj nie je cesta, ako skutočnú rovnosť ľudí dosiahnuť.

Rovnosť v schopnostiach takisto možná nie je a na rozdiel od tej predchádzajúcej, nedá sa nijako vynútiť žiadnou politikou ani zákonmi. Sme prosto iní a každý máme iné schopnosti. Preto budeme každý dosahovať odlišné výsledky. A toto sa žiadnou „pozitívnou diskrimináciou“ obísť nedá! Zákon ma môže posadiť do kresla v správnej rade firmy, ale nedá mi schopnosť plniť túto funkciu!

NA ZAMYSLENIE:

To, nad čím sa musíme dnes zamyslieť, je posledná z možností – a tou je *rovnosť príležitostí*. Zoberme si ako príklad onú školu. Skutočná rovnosť spočíva v tom, že každý, kto splní potrebné podmienky pre štúdium na tejto škole, môže na nej študovať – bez ohľadu na rasu, pôvod, náboženstvo, národnosť, ani nemusí zo seba robiť gaya či lesbu.

Dobre, poviete si. Ale čo ľudia, ktorí sú naozaj znevýhodnení? Rodičia ich nevedli k účte k vzdelaniu alebo žijú v osade, na okraji, nemajú prístup k internetu, sú v nevýhode voči väčšinovému obyvateľstvu? Čo tu? A znova – namiesto kvót a „pozitívnej diskriminácie“ je asi to správne riešenie, pomôcť týmto ľuďom začleniť sa do väčšinovej spoločnosti alebo im na to aspoň dať reálnu šancu – a nevytláčať ich na okraj predsudkami kvôli ich pôvodu alebo rase alebo podobne. Umožniť, aby tu bola reálna možnosť, aby napríklad tie deti, ktoré nemajú doma potrebné zázemie a podmienky, mohli nájsť náhradu, napríklad v podobe prístupného doučovania a pod. Potom, keď sa takto vyrovnajú príležitosti, môžu sa primerane svojim schopnostiam uchádzať o výsledok v podobe prijatia na školu a jej absolvovania. V tom niektorí férovo uspejú a iní férovo nie – nakoniec, ak má byť vysoká škola kvalitná, zo samej povahy veci ju dokáže absolvovať nie viac ako 20% populácie, hovoria odborníci. Čo je zase tiež dobré, pretože keby na svete boli iba lekári a právnicki, kto by sa stal o farmy a kto by stal domy? A zase: je potrebná spoločnosť, kde každý môže slobodne a bez prekážok rozvíjať svoje nadanie a schopnosti a tak dosahovať primerané výsledky. A vnímať sa s ostatnými navzájom ako spoločenstvo, v ktorom si pomáhame a podporujeme sa v tom.

OTÁZKY:

< Asi sme už porozumeli, že evanjelizačia v ponímaní pápeža znamená nielen ohlasovanie Krista, nielen uvádzanie do kresťanského života, ale aj prenikanie všetkého kresťanským duchom – a teda konkrétne v dnešnej téme snaha preniknúť spoločnosť a svet, v ktorých žijeme, ideou skutočnej rovnosti všetkých ľudí, rovnosti príležitostí, ktorú vnášame do sveta ani nie tak slovami, ako skôr angažovanosťou, životom, správaním sa. Takže: Ako by vyzerala obec, národ, keby takáto rovnosť existovala? Čím a ako ju možno uskutočniť? Ktorí politici – od miestnych až po vládu a parlament – na tomto skutočne pracujú a zaslúžia si náš hlas? Ako ich môžeme podporiť? Ako môžeme na tejto rovnosti my sami pracovať – ako jednotlivci ale aj ako farnosť? Čo urobíme? >